

Tuubooyinka lagaliyo hunguriga (EGD)

Waa maxay EGD?

EGD waa baaritaanka hunguriga (tuubada wax liqidda afka ilaa caloosha), caloosha, iyo dabada (qaybta sare ee mindhicirka yar). EGD waxaa laga yaabaa in lagu sameeyo calool xanuun, matag, dhiig saxaro ku jira, dhib ama liqitaan xanuun leh, taariikhda boogaha, ama hemoglobin hooseeya.

Sideen iskugu diyaariyaa EGD?

- Diyaarso darawal, iyo qof kula jooga maalintii. Laguuma ogolaan doono inaad gaari kaxeysa haddii aad qaadata daawada suuxdinta.
- Dhamaan dahabka waa in guriga looga soo tago.
- Xaqiiji in dhakhtarkaagu oggaado haddii aad uur leedahay kahor maalinta qalinka.
- Waa in aad raacdaa tilmaamaha la xiriira cuntada aad cuneyso oo dhakhtarku ku siiyey.
- Qaar kamid ah daawada aad qaadata waxaa laga yaabaa in loo baahdo in la joojiyo oo wax looga badelo si kumeel gaar ah. Waa inaad kala hadasho dhammaan daawooyinka dhiiga khafifiya, insuliinta, ama daawooyinka cudurka sonkorta dhakhtarka kuu qora kahor ugu yaraan 2 asbuuc kahor inta aadan marin baaritaanka hunguriga. Ha joojin qaadashada daawooyinka adiga oo aan ogolaasho ka helin dhakhtarkaaga.

Waa maxay waxyeelada ka dhalan karta ee suurtagalka ah?

- Waxyeelooyinka aan habooneyn ee laga dhaxlo kabuubyada.
- Dhiig bax.
- Jeexdinta ku timaadda darbiga hunguriga, caloosha, ama mindhicirada yaryar.
- Haddii aad qabto wax su'aalo ah, fadlan waydii dhakhtarkaaga.

Maxay tahay inaan fisho kahor qaliinka tuubada hunguriga ?

- Dhakhtarkaaga ayaa kuu sharaxi doonaa khataraha iyo faa'idooyinka .
- Waxaad saxeexi doontaa foom oggolaansho oo la xariira qaliinka.
- Daawo yar ee laga qaato xididka IV ayaa lagaaga xiri doonaa xididka si lagu siiyo daawada kabuubisa inta lagu jiro qaliinka.
- Waa la bixin doonaa qalabyada ilkaha iyo ookiyaalayaasha kahor qaliinka.

Maxay tahay inaan fisho inta lagu jiro e EGD?

- Waxaad u seexan doontaa dhanka bidix.
- Qalab yar oo afka ah ayaa la gelin doonaa ilkahaaga dhexdooda si loo ilaaliyo ilkahaaga iyo tuubada caloosha.
- Daawo nooca Novocain ah ayaa laga yaabaa in loo isticmaalo cunahaaga si loo yareeyo dareenka gariirka ee aad yeelan karto inta lagu jiro hawsha qaliinka. Daawadani ma faragelin doonto neefsashadaada.
- Ogsajiinta ayaa la siin doonaa inta lagu jiro EGD.
- Waxaa lala socon doonaa heerarka dhiig karkaaga, wadno garaacaaga iyo ogsijiinta inta baaritaanku socdo.
- Caloosha iyo xiidmaha yaryar way dumaan markay madhan yihiin. Dhakhtarkaaga ayaa hawo gelin doona calooshaada si darbiyada loo arko.
- Dhakhtarkaagu wuxuu dooran karaa inuu soo gooyo unug yar oo baaritaan lagu sameeyo (unug yar oo kamid ah xiidmaha) inta baaritaanku socdo. Soo jarida unug yar oo mindhicirka kamid ah iyo soo bixinta burooyinka yaryar wax xanuun ah ma sababi doonaan.
- Haddii cidhiidhi la helo, dhakhtarkaagu ayaa go'aan san doonaa inuu kala jiido iyo inuu (furo)

Maxaan filan karaa kadib EGD?

- Waxaa lala socon doonaa heerarka cadaadiska dhiigaaga, wadno garaacaaga iyo ogsijiinta inta aad joogto aagga soo kabashada.
- Qoyskaaga iyo saaxiibadaa ayaa kula joogi kara kadib qallinka.
- Waxaa kugu xirnaan doona ogsijiin muddo gaaban inta lagu jiro marxalada soo kabashada.
- Waxaa laga yaabaa inaad dareento barar ama casiraad ka dib kobaca la socodka pH sababtoo ah hawada la geliyo calooshaada iyo Malawadka inta lagu jiro baaritaanka. Sii deynta hawada waxay gacan ka geysanaysaa in dareenkaan kaa dhamaado.
- Haddii aad qaadato Coumadin, Plavix, ama daawo kale oo dhiiga khafiifisa, waydii dhakhtarkaaga goorta aad dib u bilaabi karto.
- Kalkaalisada ayaa ku siin doonta tilmaamaha isbitaal ka bixista oo qoraal ah kahor inta aadan bixin.

Goorma ayaan helayaa natiijooyinkayga?

- Dhakhtarkaaga ayaa kuu sheegi doona waxa lagaa helay kahor inta aadan aadin guriga.
- Waxaad natiijooyinkaaga unugta la baaro ku heli doontaa boosto muddo labo ilaa saddex asbuuc ah.
- Waad wixi kartaa xafiiska dhakhtarka haddii aad qabto wax su'aalo ama walaacyo ah.